

11P/249/1

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words)

Serial No. of Answer Sheet

.....

Day and Date

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only OMR Answer Sheet at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages :24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

11P/249/1

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer.** Zero mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंक का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. काण्वसंहिता कस्मिन् वेदे अन्तर्भावो भवेत् ?

- (1) साम्नि (2) यजुसि (3) आथर्वणि (4) ऋचि

02. याज्ञवल्क्यस्य कियती भार्या आसीत् ?

- (1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 5

03. शतपथब्राह्मणे कियन्तः अध्यायाः विलसन्ति ?

- (1) 40 (2) 50 (3) 80 (4) 100

11P/249/1

04. वाजसनेयिसंहितायाः प्रथमाध्याये कस्य यज्ञस्य वर्णनमस्ति ?

- (1) सोमस्य (2) श्यनेस्य (3) दर्शषौर्णमास्य (4) पुरुषमेधस्य

05. वाजसनेयिसंहितायाः कति अध्यायाः सन्ति ?

- (1) 40 (2) 70 (3) 90 (4) 100

06. ऐतरेयब्राह्मणं कस्मिन् वेदे अन्तर्भावः स्यात् ?

- (1) ऋग्वेदे (2) यजुर्वेदे (3) सामवेदे (4) अथर्ववेदे

07. पिङ्गलच्छन्दः सूत्रं केन रचितमस्ति ?

- (1) गङ्गादासेन (2) कालिदासेन (3) पिङ्गलेन (4) षड्गुरुशिष्येण

08. अङ्गानि वेदाश्चत्वारो मीमांसा न्यायविस्तरः।

पुराणंधर्मशास्त्रञ्च विद्याहयेताश्चतुदश ॥

इति कस्य वचनमस्ति ?

- (1) कात्यायनस्य (2) मनोः (3) बृहस्पतेः (4) हारीतस्य

09. ताण्डयमहाब्राह्मणं कस्य वेदस्य ब्राह्मणम् ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) यजुर्वेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

10. आदित्यसम्प्रदायस्य प्रातिनिध्यं कः करोति ?

- (1) ऋग्वेदः (2) कृष्णयजुर्वेदः (3) शुक्लयजुर्वेदः (4) सामवेदः

11. "उपजीव्यस्य यजुर्वेदस्य प्रथमतो व्याख्यानं" इति कः कथितवान् ?
 (1) उव्वटः (2) महाधरः (3) सायणः (4) यास्क
12. वैदिक व्याकरणस्य रचनां कः कृतवान् ?
 (1) हारवर्डः (2) मोक्षमूलरः (3) मेक्डोनलः (4) ग्रिफिथः
13. वैदिकदेवतायाः कियत्यः संख्या सन्ति ?
 (1) 33 (2) 35 (3) 39 (4) 25
14. प्रथमवेदे असुरशब्दः कस्मै प्रयुक्तः अस्ति ?
 (1) देवता (2) ऋषिः (3) याज्ञिकः (4) ईश्वरः
15. "आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेशयन् अमृतं मर्त्यं च" अनेन सम्बन्धः
 (1) विष्णुः (2) सविता (3) अग्निः (4) वरुणः
16. "उरुक्रमः" कथयति ?
 (1) विष्णुः (2) सविता (3) रुद्रः (4) उषः
17. विष्णोः निवासस्थानं कुत्रास्ति ?
 (1) द्युलोकः (2) पृथिवीलोकः (3) पाताललोकः (4) अन्तरिक्षलोकः
18. 'देवता' शब्दः कस्मिन् लिङ्गे अस्ति ?
 (1) पुलिङ्गः (2) स्त्रीलिङ्गः (3) नपुंसकलिङ्गः (4) उभयलिङ्गः

11P/249/1

19. 'धृतलोम' इति शब्दः कस्याः देवतायाः विशेषणमस्ति ?

- (1) अग्निः (2) विष्णुः (3) रुद्रः (4) मरुत्

20. "जातवेदाः" कः अस्ति ?

- (1) वरुणः (2) इन्द्रः (3) अग्निः (4) वायुः

21. "पुरोहितः" कोऽस्ति ?

- (1) इन्द्रः (2) सविता (3) वायुः (4) अग्निः

22. "दमूनाः" इति कस्य विशेषणमस्ति ?

- (1) पूषन् (2) सविता (3) विष्णुः (4) अग्निः

23. "ब्रह्मणस्पतिः" इति विशेषणवान् कोऽस्ति ?

- (1) मरुत् (2) विष्णुः (3) बृहस्पतिः (4) वरुणः

24. "ऋग्वेदीय नवममण्डले" सम्बद्ध देवता का ?

- (1) इन्द्रः (2) अग्निः (3) सोमः (4) उषः

25. शतक्रतुः विशेषणोपेत कः अस्ति ?

- (1) विष्णुः (2) अश्विनौ (3) वायुः (4) इन्द्रः

26. तिलकसम्मते इन्द्रस्य प्रतीकः कः ?

- (1) सूर्यः (2) मेघः (3) वर्षा (4) नदी

27. यास्कमते “वृत्रम्” कस्य प्रतीकः अस्ति ?

- (1) मेघः (2) शब्दः (3) अन्धकारः (4) अज्ञानं

28. शुक्लयजुर्वेदे पिनाकः धनुषः सम्बन्धः कः अस्ति ?

- (1) रुद्रः (2) विष्णुः (3) अग्निः (4) मरुत्

29. “याति देवः प्रवता यात्युद्धता। याति शुभ्राभ्यां यजतो हरिभ्याम्” अनेन मन्त्रेण सम्बद्ध देवता का?

- (1) सविता (2) अग्निः (3) उषः (4) रुद्रः

30. गायत्री मन्त्रस्य उपास्या देवता का ?

- (1) रुद्रः (2) सविता (3) विष्णुः (4) अग्निः

31. “दस्त्रा” इति उपाधिमान् कः अस्ति ?

- (1) अश्विन् (2) विष्णुः (3) रुद्रः (4) विवस्वान्

32. सोमादपि मधुनि अधिकं रुचिम् कः स्थापयति ?

- (1) वरुणः (2) विष्णुः (3) रुद्रः (4) अश्विन्

33. “दिव्यभिषक्” इति उपाधिमान् कः अस्ति ?

- (1) रुद्रः (2) इन्द्रः (3) अग्निः (4) अश्विन्

11P/249/1

34. “ऋजास्वं” प्रति नेत्रं कः प्रदत्तवान् ?

- (1) अश्विन् (2) मरुत् (3) इन्द्रः (4) जातवेदः

35. यास्कमते कस्या देवतायाः कालः अर्धरात्रीतः सूर्योदपपर्यन्तम् ?

- (1) अश्विन् (2) अग्निः (3) इन्द्रः (4) रुद्रः

36. कां देवतां सूर्यस्य पत्नी माता च कथयति ?

- (1) अदितिः (2) उषः (3) पृथिवी (4) दितिः

37. यास्कमते देवता कियती ?

- (1) 1 (2) 4 (3) 5 (4) 3

38. निरुक्तमते देवतानाम् स्थानं न विद्यते?

- (1) पृथिवी (2) स्वर्गः (3) अन्तरिक्षः (4) द्युलोकः

39. यास्कमते “उषा” शब्दस्य निर्वचनं किम् ?

- (1) उदेति (2) उदगच्छत् (3) उदासते (4) उच्छति

40. यास्कमते अग्नेः निर्वचनम् किं न हि ?

- (1) अग्रे नयति (2) अग्रणीः भवति
(3) अङ्गं नयति सन्नममानः (4) अग्रं यज्ञेषु प्रणीयते॥

41. सर्वप्राचीनवेदः कः ?

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

42. ऋग्वेदस्य कियत्यः शाखाः सन्ति ?

- (1) सहस्रम् (2) शतम् (3) एकविंशतिः (4) नव

43. ऋग्वेदस्य आदिमं भाष्यं कस्य ?

- (1) सायणः (2) दयानन्दः (3) अरविन्दः (4) करपात्रस्वामिनः

44. अथर्ववेदस्य ब्राह्मणं किम् ?

- (1) शातपथम् (2) गोपथम् (3) ताण्डयम् (4) तैत्तिरीयम्

45. पिप्पलादशाखा केन वेदेन सम्बन्धः ?

- (1) ऋग्वेदः (2) शुक्लयजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

46. पुष्पसूत्रं कस्मिन् वेदेऽन्तर्भावः भवति ?

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

47. सायणमते वेदस्य स्वरूपं किम् ?

- (1) दिव्यज्ञानम्
 (2) लोकोत्तरपदम्
 (3) अलौकिक प्रतिष्ठा
 (4) इष्टप्राप्त्यनिष्टपरिहारस्यालौकिकोपायभूतं ज्ञानम्

48. उपनिषद्शब्दे कः धातुरस्ति ?

- (1) सद (2) गम् (3) पठ (4) पा

11P/249/1

49. वेदः कोऽस्ति ?

- (1) रचितः (2) लिखितः (3) पौरुषेयः (4) अपौरुषेयः

50. मैत्रायणीशाखा कस्मिन् वेदे अन्तर्भावः भवति ?

- (1) ऋग्वेदः (2) शुक्लयजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) कृष्णयजुर्वेदः

51. सामवेदस्य प्रकाण्डविद्वान् कः आसीत् ?

- (1) मैक्समूलरः (2) पिटर्सनः (3) दयानन्दः (4) सायणः

52. वैदिकस्वरमीमांसायाः कर्ता कोऽस्ति ?

- (1) उव्वटः (2) आपदेवः (3) युधिष्ठिरमीमांसकः (4) सत्यतसामञ्जमी

53. वेदस्य आधुनिकव्याख्याता कः ?

- (1) वेङ्कटमाधवः (2) महीधरः (3) सातवलेकरः (4) स्कन्दस्वमी

54. आयुर्वेदः कस्य वेदस्योपवेदः ?

- (1) ऋक् (2) यजुः (3) साम (4) अथर्व

55. ऋषिः कः आसीत् ?

- (1) मन्त्रलेखकः (2) मन्त्रद्रष्टा (3) मन्त्रोपदेष्टा (4) मन्त्रकर्ता

56. शुक्लयजुर्वेदस्य श्रौतसूत्राणि कानि ?

- (1) एकम् (2) द्वे (3) त्रीणि (4) चत्वारि

57. आपस्तम्बधर्मसूत्रं केन वेदेन सम्बद्धं स्थापयति ?

- (1) ऋक् (2) यजुः (3) साम (4) अथर्व

58. अथर्ववेदीय श्रौतसूत्रं किम् ?

- (1) लाट्यायनम् (2) बौधायनम् (3) आश्वलायनम् (4) वैतानम्

59. शुल्वसूत्रे शुल्वशब्दस्यार्थः कोऽस्ति ?

- (1) परिमाणम् (2) लेखनम् (3) पठनम् (4) ज्ञानम्

60. वेदस्य स्वतः प्रामाण्यत्वे किं मानम् ?

- (1) ईश्वरप्रोक्त (2) प्रमाणाभावः
(3) अग्निवर्णनम् (4) दुःखनिवृत्तिसाधनम्

61. निघण्टुग्रन्थस्य संग्रहः कृतः केन ?

- (1) प्रजापतिकश्यपेन (2) शौनकेन (3) मैक्डोनलेन (4) सायणेन

62. होतुः सम्बन्धः कः ?

- (1) सामवेदः (2) यजुर्वेदः (3) ऋग्वेदः (4) अथर्ववेदः

63. सामवेदस्य ऋत्विक् का ?

- (1) होता (2) ब्रह्मा (3) अध्वर्युः (4) उद्गाता

64. लोकमान्यबालगंगाधरतिलकमते वैदिकरचनाकालः कः ?

- (1) 6000-4500 B.C (2) 4500-1200 B.C
(3) 4000-2500 B.C (4) 2500-1200 B.C

11P/249/1

65. ज्योतिषशास्त्राधारेण वैदिकतिथिनिर्द्धारकः कोऽस्ति ?

- (1) विन्टरनित्सः (2) मैक्समूलरः
(3) लोकमान्यबालगंगाधरतिलकः (4) मैकडोनलः

66. यजुर्वेदस्य प्रतिपाद्यविषयः कः ?

- (1) ज्ञानम् (2) कर्मकाण्डः (3) प्रशंसा (4) गानम्

67. सामवेदीयोत्तरार्चिके सर्वसाकल्य कियन्तः प्रपाठकाः ?

- (1) 1 (2) 5 (3) 6 (4) 13

68. महाभाष्यानुसारेण सामवेदस्य कियत्यः शाखाः ?

- (1) 1000 (2) 31 (3) 85 (4) अज्ञाता

69. अध्वर्युना युक्तः वेदः कः ?

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

70. सामवेदीयपूर्वार्चिके कियन्तः मन्त्राः विलसन्ति ?

- (1) 650 (2) 1771 (3) 227 (4) 450

71. ऋग्वेदात् संकलित-सर्वसाकल्य-सामवेदीयमन्त्राणाम् संख्या का ?

- (1) 1504 (2) 104 (3) 1875 (4) 1250

72. ब्रह्मणा सह सम्बन्धः कः वेदः ?

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

73. अथर्ववेदे कियन्तः मन्त्राः सन्ति ?
 (1) 5987 (2) 10580 (3) 1875 (4) 18000
74. “सरमा-पणि” संवादसूक्तस्य मण्डलक्रमः कः ?
 (1) 10/10 (2) 10/95 (3) 10/121 (4) 10/108
75. “उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्यवराग्निबोधत” मन्त्रोऽयम् कस्यां उपनिषदि अन्तर्भावः भवति ?
 (1) मुण्डकोपनिषत् (2) प्रश्नोपनिषत् (3) कठोपनिषत् (4) छान्दोग्योपनिषत्
76. ईशावास्योपनिषदि कियन्तः अध्यायाः सन्ति ?
 (1) 2 (2) 4 (3) 6 (4) एतेषु नास्ति
77. ईशावास्योपनिषदि किं वर्णनमस्ति ?
 (1) गानम् (2) नाट्यम् (3) काव्यम् (4) ब्रह्मचिन्तनम्
78. ईशावास्योपनिषदि माध्यन्दिनशाखायां कियन्तः मन्त्राः सन्ति ?
 (1) 17 (2) 18 (3) 19 (4) 20
79. कठोपनिषदि कति अध्यायाः भवन्ति ?
 (1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 6
80. नचिकेतसः जनकः कस्य यज्ञस्य आयोजनं कृतवान् ?
 (1) दर्शः (2) राजसूयः (3) विश्वजित् (4) सौत्रामणिः
81. “खं ब्रह्म” एतद् वाक्यं कस्याम् उपनिषदि प्राप्यते ?
 (1) केनोपनिषद् (2) कठोपनिषद् (3) ईशावास्योपनिषद् (4) प्रश्नोपनिषद्

11P/249/1

82. "सर्वं खल्विदं ब्रह्म" एतद् वाक्यं कस्याम् उपनिषदि प्राप्यते ?

(1) छान्दोग्योपनिषद्	(2) बृहदारण्यकोपनिषद्
(3) मुण्डकोपनिषद्	(4) श्वेताश्वतरोपनिषद्

83. "अहं ब्रह्मास्मि" कस्मिन् वेदान्तर्गतो भवति ?

(1) ऋग्वेदः	(2) यजुर्वेदः	(3) सामवेदः	(4) अथर्ववेदः

84. "नारद सनत्कुमाराख्यानम्" कस्याम् उपनिषदि प्राप्यते ?

(1) ईशावास्योपनिषत्	(2) बृहदारण्यकोपनिषत्
(3) छान्दोग्योपनिषत्	(4) प्रश्नोपनिषत्

85. "तत्त्वमसि" इति महावाक्यम् कस्यां उपनिषदि प्राप्यते ?

(1) श्वेताश्वतरोपनिषदि	(2) ईशावास्योपनिषदि
(3) छान्दोग्योपनिषदि	(4) बृहदारण्यकोपनिषदि

86. "द्वा सुपर्णाः सयुजा सखायाः" कस्यां उपनिषदि प्राप्यते ?

(1) माण्डुक्योपनिषत्	(2) मुण्डकोपनिषत्
(3) केनोपनिषत्	(4) तैत्तिरीयोपनिषत्

87. "चरणव्यूहसूत्रम्" केन रचितम् ?

(1) महीदासः	(2) शौनकः	(3) कात्यायनः	(4) आश्वलायनः

88. चरणव्यूहग्रन्थस्य विषयः कः ?

(1) वेदशाखापर्यालोचनम्	(2) कर्मकाण्डः
(3) ज्ञानकाण्डः	(4) उपासनाकाण्डः

89. मीमांसान्यायप्रकाशस्य रचयिता कः ?

- (1) कृष्णयज्वा (2) लौगाक्षिभास्करः (3) कुमारिलभट्टः (4) आपदेवः

90. "वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्यविधीयमानोऽर्थः धर्मः" एतल्लक्षणं केन कृतम् ?

- (1) भास्करेण (2) कृष्णयज्वना (3) खण्डदेवेन (4) आपदेवेन

91. आपदेवस्य कति ग्रन्थाः सन्ति ?

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4

92. आपदेवस्य गुरुः कः ?

- (1) खण्डदेवः (2) वोपदेवः (3) अनन्तः (4) जयन्तः

93. न्यायप्रकाशमते भावनालक्षणम् किम् ?

- (1) इष्टप्राप्तिः (2) जात्यादिविशेषणविशिष्टः
(3) भवितुर्भवनानुकूल भावकव्यापारविशेषः (4) तद्धर्मावच्छिन्नव्यावृत्तत्वम्

94. जैमिनीयन्यायमालाग्रन्थस्य व्याख्याग्रन्थः कः ?

- (1) विस्तरः (2) विष्टरः (3) प्रस्तारः (4) स्वस्तयनः

95. जैमिनीयन्यायमालाग्रन्थस्य कर्ता कः ?

- (1) माधवः (2) वेङ्कटमाधवः (3) करपात्रस्वामी (4) सायण-माधवः

96. वाजसनेयिसंहितायां प्रथमाध्याये कियन्तः मन्त्राः राराजन्ते ?

- (1) 32 (2) 39 (3) 35 (4) 31

11P/249/1

97. महींधरभाष्यस्य किन्नाम ?

- (1) महीदीपः (2) स्वर्गदीपः (3) वेददीपः (4) मन्त्रप्रकाशः

98. उव्वटाचार्यस्य स्थानं कस्मिन् पुरे वर्तते ?

- (1) पृथिवीपुरे (2) आनन्दपुरे (3) अलकापुरे (4) गङ्गापुरे

99. ऋग्वेदभाष्यभूमिकायाम् पुराणस्य लक्षणानि कानि प्रतिपादितानि ?

- (1) 3 (2) 5 (3) 8 (4) 9

100. ऋग्वेदभाष्यभूमिकायाम् विद्यास्थानानि कानि प्रतिपादितानि ?

- (1) 14 (2) 18 (3) 10 (4) 60

101. कात्यायनश्रौतसूत्रस्य प्रथमाध्यायस्य विषयः कः ?

- (1) दर्शपौर्णमासनिरूपणम् (2) परिभाषा
(3) विश्वजित् (4) सौत्रामणिः

102. मः मः विद्याधरगोडपादस्य पितृनाम किम् ?

- (1) यज्ञदत्तः (2) प्रभुदत्तः (3) देवदत्तः (4) दुर्गादत्तः

103. आचार्य सायणस्य मातृनाम किम् ?

- (1) लक्ष्मीः (2) श्रीमती (3) दुर्गावती (4) मधुमती

104. कातीयेष्टिदीपकस्य कर्ता कः ?

- (1) परमानन्दः (2) नित्यानन्दः (3) ब्रह्मानन्दः (4) शङ्करानन्दः

105. निरुक्तग्रन्थे कियन्तः अध्यायाः सन्ति ?

- (1) 6 (2) 10 (3) 12 (4) 14

106. निघण्टुग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति ?

- (1) 5 (2) 7 (3) 10 (4) 12

107. ऋक्शब्दस्य कोऽर्थः ?

- (1) अध्वर्युः (2) दानम् (3) यज्ञः (4) ब्रह्म

108. कः जातवेदाः ?

- (1) अग्निः (2) सूर्यः (3) इन्द्रः (4) वरुणः

109. कः वेदः अभ्यर्हितः ?

- (1) ऋक् (2) यजुः (3) साम (4) अथर्व

110. शाङ्खायनब्राह्मणम् कस्य वेदस्य

- (1) ऋक् (2) यजुः (3) साम (4) अथर्व

111. शुल्वसूत्रं कस्मिन् वेदाङ्गे अन्तर्भवति ?

- (1) शिक्षायाम् (2) कल्पे (3) ज्यौतिषे (4) व्याकरणे

112. वेदपुरुषस्य चक्षुः किम् ?

- (1) व्याकरणम् (2) ज्यौतिषम् (3) निरुक्तम् (4) छन्दः

11P/249/1

113. निरुक्तस्य वर्ण्यविषयः कः ?

- (1) निर्वचनम् (2) दानम् (3) अश्वमेधः (4) पितृमेधः

114. पिङ्गलच्छन्दःसूत्रे वर्ण्यविषयः कः ?

- (1) छन्दः (2) यज्ञः (3) अर्थवादः (4) मन्त्रः

115. कस्मिन् सूक्ते सृष्टिप्रक्रिया वर्णितास्ति ?

- (1) शिवसङ्कल्पे (2) पुरुषसूक्ते (3) रुद्रसूक्ते (4) विभ्रादसूक्ते

116. “असुर्या नाम ते लोकाः” इत्युक्तिः कस्य वेदस्य ?

- (1) ऋक् (2) यजुः (3) साम (4) अथर्व

117. याज्ञवल्क्यशिक्षायां वर्ण्यविषयः कः ?

- (1) यज्ञविधिः (2) दानविधिः
(3) वर्णोच्चारणविधिः (4) प्रायश्चित्तविधिः

118. “पूर्णमदः पूर्णमिदम्” कुत्रोपलब्धिर्भवति ?

- (1) तैत्तिरीयोपनिषद् (2) प्रश्नोपनिषद्
(3) बृहदारण्यकोपनिषद् (4) ईशोपनिषद्

119. “असतो मा सद् गमय” कुत्रोपलब्धिर्भवति :

- (1) छान्दोग्योपनिषद् (2) मुण्डकोपनिषद्
(3) माण्डूक्योपनिषद् (4) बृहदारण्यकोपनिषद्

120. "सत्यमेव जयते" कुत्र प्राप्यते ?

- (1) प्रश्नोपनिषद् (2) मुण्डकोपनिषद् (3) ईशोपनिषद् (4) तैत्तिरीयोपनिषद्

121. "भिद्यते हृदयप्रन्थिः" कुत्रास्ति ?

- (1) मुण्डकोपनिषद् (2) माण्डूकोपनिषद् (3) केनोपनिषद् (4) प्रश्नोपनिषद्

122. षोडशसंस्कारः कस्य विषयः ?

- (1) धर्मसूत्रम् (2) श्रौतसूत्रम् (3) गृह्यसूत्रम् (4) शुल्बसूत्रम्

123. बृहतीच्छन्दसि कानि अक्षराणि भवन्ति ?

- (1) 28 (2) 32 (3) 36 (4) 40

124. त्रिष्टुप् छन्दसि अक्षराणि कानि ?

- (1) 32 (2) 36 (3) 40 (4) 44

125. यास्कमते आख्यातलक्षणं किम् ?

- (1) भावप्रधानः (2) सत्त्वप्रधानः (3) धातुप्रधानः (4) शब्द प्रधानः

126. यास्कमते नाम्नः लक्षणम् किम् ?

- (1) भावप्रधानः (2) सत्त्वप्रधानः (3) धातु प्रधानः (4) शब्द प्रधानः

127. अधोलिखितेषु सन्दर्भेषु समुद्रस्य निर्वचनं नास्ति

- (1) समद्रवन्ति अस्मादापः (2) समभिद्रवन्ति एनमापः
(3) समुद्यन्ति एनमापः (4) समुदको भवति

11P/249/1

128. जातवेदाः इत्यस्य निर्वचनं नास्ति ?

- (1) जातं वेदयति (2) जातानि वेद
(3) जातानि एनं विदुः (4) जाते-जाते विद्यत

129. विश्वान् नरान् नयति कस्य निर्वचनमस्ति ?

- (1) विश्वकर्मा (2) विश्वामित्रः (3) वैश्यः (4) वैश्वानरः

130. वैदिकमन्त्रस्य उच्चारणे स्वराणाम् मुख्यभेदः-

- (1) 2 (2) 3 (3) 5 (4) 6

131. "शिक्षा घ्राणं तु वेदस्य मुखं व्याकरणं स्मृतम्" इति कस्यां शिक्षायां विलसति ?

- (1) पाणिनीय शिक्षा (2) नारदीयशिक्षा (3) माण्डूकीय शिक्षा (4) याज्ञवल्क्य शिक्षा

132. "स वाग् वज्रो यजमानं हिनस्ति यथेन्द्रशत्रुः स्वरतोऽपराधात्" इत्यंशः कुत्रास्ति ?

- (1) पाणिनीय शिक्षा (2) याज्ञवल्क्य शिक्षा (3) नारदीय शिक्षा (4) वशिष्ठी शिक्षा

133. धर्मसूत्रेषु कस्य प्राचीनत्वं स्वीकरोति :

- (1) आपस्तम्बीयं (2) बौधायनीयम् (3) हारीतीयम् (4) गौतमीयम्

134. "रक्षोहागमलध्व सन्देहाः प्रयोजनम्" वचनमिदं कस्योक्तिः?

- (1) पाणिनिः (2) कात्यायनः (3) भर्तृहरिः (4) पतञ्जलिः

135. वैयाकरण ग्रन्थसंग्रहस्य प्रणेता कः ?

- (1) यास्कः (2) व्याडिः (3) शाकटायनः (4) गालवः

136. अर्थावबोधे निरपेक्षतया पदजातं यत्र उक्तं तन्निरूक्तं इति कस्योक्तिः ?

- (1) यास्कः (2) दुर्गाचार्यः (3) सायणाचार्यः (4) माधवाचार्यः

137. वैदिकच्छन्दसि कस्मिन्नपि पादे एकाक्षर न्यूनतां अधिकतां कथयति -

- (1) निचृत्/भुरिक् (2) विराट्/स्वराट्
(3) भुरिक्/विराट् (4) निचृत्/स्वराट्

138. यजुर्वेदे यजुषां संग्रहः किमर्थं अस्ति ?

- (1) उद्गातृत्वं (2) अध्वर्युत्वम् (3) गानत्वं (4) युद्धत्वम्

139. मन्त्रैः सह ब्राह्मणस्य नियोजनमस्ति ?

- (1) ऋग्वेदे (2) सामवेदे (3) कृष्णयजुर्वेदे (4) शुक्लयजुर्वेदे

140. यजुर्यजतेः इति निरूक्तिः केन प्रदत्ता अस्ति ?

- (1) पाणिनीना (2) यास्केन (3) कात्यायनेन (4) इन्द्रेण

141. वेदव्यासमहामुनिः यजुर्वेदं कस्मै समर्पितवान् ?

- (1) वैशम्पायनम् (2) सुमन्तुं (3) जैमिनी (4) पैलम्

142. "निरुक्तालोचनम्" इति ग्रन्थस्य कः लेखकः ?

- (1) करपात्र स्वामी (2) मधुसूदन सरस्वती
(3) सत्यव्रतसामश्रमी (4) हलायुधः

11P/249/1

143. ऐतरेयालोचनम् इति ग्रन्थस्य कः लेखकः ?

- (1) स्कन्दस्वमी (2) महीधरः (3) प्रभुदत्तः (4) सत्यव्रतसामश्रमी

144. सायणस्य अग्रजः किन्नाम ?

- (1) हलायुधः (2) पिङ्गलः (3) माधवः (4) मायनः

145. शेषे ब्राह्मणशब्दः कस्य वचनम् ?

- (1) जैमिनिः (2) उव्वटः (3) गुणविष्णुः (4) व्यासः

146. सत्यव्रतसामश्रमी कस्य वेदस्य प्रकाण्डविद्वान् आसीत्?

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

147. "देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्याम् पूष्णो हस्ताभयाम्" इति मन्त्रः कस्मिन् वेदे अस्ति ?

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

148. कस्य देवस्य अनुग्रहेण याज्ञवल्क्यः महामुनिः शुक्लयजुषः उपलब्धिं कृतवान् ?

- (1) भास्करस्य (2) करुणस्य (3) शिवस्य (4) इन्द्रस्य

149. योगिनः याज्ञवल्क्यस्य गुरुः कः आसीत् ?

- (1) अत्रिः (2) अगस्त्यः (3) विश्वामित्रः (4) वैशम्पायनः

150. काण्वसंहिता कस्य वेदस्य शाखा अस्ति ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) कृष्णयजुर्वेदस्य (3) शुक्लयजुर्वेदस्य (4) सामवेदस्य

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।